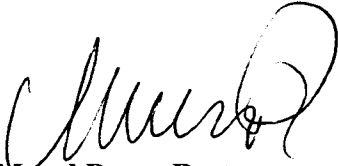

7512
13.04.2018

10/2754

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

16 Nisan 2017’de yapılan Anayasa Değişikliği Halk Oylamasının üzerinden bir yıl geçmiştir. Görece kısa olan bu zaman diliminde Türkiye siyasi tarihine damga vuracak bir takım anti-demokratik gelişmelerin yaşanmış, Türkiye’nin adım adım demokrasiden ve demokratik siyasi ortamdan uzaklaştığına yönelik tartışmalar kamuoyunun gündemini işgal etmeye devam etmiştir. 16 Nisan 2017’den günümüze kadar yaşanan olağanüstü siyasi gelişmelerin mercek altına alınması, şaibeli olarak görülen referandumun sonuçlarıyla beraber tartışılması ve tüm bu tartışmaların demokratik siyasi yaşama katkı sunması amacıyla Anayasa’nın 98’inci, İçtüzüğü’nün 104 ve 105’inci maddeleri uyarınca bir Meclis Araştırması açılmasını arz ve talep ederiz.

Meral Danış Beştaş
HDP Grup Başkanvekili
Adana Milletvekili

Filiz Kerestecioğlu
HDP Grup Başkanvekili
İstanbul Milletvekili

GEREKÇE

Türkiye siyasi tarihinde cunta dönemleri dışında OHAL koşulları altında yapılan ilk referandum, 16 Nisan 2017’de Anayasa Değişikliği Halk Oylaması olmuştur. Ancak bu referandum üzerindeki şaibe tartışmaları üzerinden bir yıl geçmesine rağmen hala devam etmektedir. Bu tartışmalar devam ederken demokratik yaşama darbe vuran siyasi gelişmeler, 16 Nisan referandumunun sonuçlarına bağlanmaktadır. 16 Nisan referandumu, OHAL koşullarında gerçekleşmiş ve referandum sonrası yapılan düzenlemeler OHAL’i kurumsallaştırmıştır. Örneğin, referandumda kullanılan mühürsüz zarfların geçerli sayılması, OHAL koşullarında çıkarılan seçim ittifakı yasası ile kanunlaşmıştır.

Öte yandan birçok toplumsal kesimin meşruiyet tartışmaları yürüttüğü ve sonuçlarını şaibeli olarak gördüğü 16 Nisan referandumu ülkenin hiçbir sorununa çare olmamış, otoriter

bir rejimin kurumsallaşmasına, mevcut sorunların derinleşmesine ve ülkenin yeni sorunlar ile karşı karşıya kalmasına neden olmuştur. Referandum ile birlikte denge denetleme mekanizmalarının büyük oradan zarar görmesi, demokrasi ve insan haklarının ayak bağı olarak görülmesine neden olmuştur. Toplumsal kutuplaşma zirve noktasına ulaşmış, muhalif olan herkesin ötekileştirilerek düşman ilan edilmesi olağan hale gelmiştir. Siyaset kurumu, toplumsal kutuplaşmanın bir aracı haline getirilmiştir. Referandumdan sonra yurt içinde ve dış ilişkilerde yaşanan gerilim siyaseti ile birlikte demokratik siyaset büyük yara almıştır.

Parlamentar rejimin büyük zarar verdiği hatta tasfiye edileceği ile ilgili tartışmalar referandumun meşruiyetine dair tartışmaları güçlendirmektedir. Parti genel başkanı ile cumhurbaşkanının aynı kişi olmasına olanak sağlayan değişikliklerle birlikte cumhurbaşkanının tarafsız ve bağımsızlığı ilkesine gölge düşmüştür. Örneğin mevcut Cumhurbaşkanı, kendi partisinin ilçe kongresine dahi devletin ve cumhurbaşkanlığı makamının imkan ve olanaklarını kullanarak gidebilmektedir. Bir siyasi partinin başkanı aynı zamanda Cumhurbaşkanı sıfatı taşıdığı için rakiplerine istediği gibi hakaret edebilmekte, hedef gösterebilmekte, buna karşın muhalif siyasi milletvekillerine Cumhurbaşkanı hakaretten dava açılabilen, milletvekillikleri sırf bu yüzden düşürülebilmektedir.

Ülkemizin yıllardır yaşadığı sorunlara çözüm olacağı iddia edilen referandum, ekonomik olarak da ülkeyi darboğaza sürüklemiştir. TÜİK'in referandumdan önce Mart ayında açıkladığı işsizlik rakamlarına göre Türkiye'de işsiz sayısı 3 milyon 330 bin kişiydi. Referandumun üzerinden bir yıl geçtikten sonra TÜİK'in açıkladığı rakamlara göre ise işsiz sayısı 3 milyon 450 bin kişiye çıkmış durumdadır. Hükümetin büyük bir devrim olarak lanse ettiği referandumdan hemen önce resmi rakamlara göre dolar 3,5 TL iken bugün 4,1 TL'yi aşmış durumdadır. Mazotun litre fiyatı 4,60 TL iken bugün 1 TL'den fazla artarak 5,7 lirayı aşmış durumdadır. Bu göstergeler bile referandumdan sonra yaşanan ekonomik gelişmeleri açık bir şekilde göstermektedir. Referandumdan bugüne geçen bir yıl içinde, ekonomide olduğu gibi hukuk, adalet ve siyaset alanında da hali hazırda ülkenin içinde bulunduğu bunalım, çok daha kötü bir noktaya taşınmıştır. Referandumdan sonra derinleşen çatışmacı şiddet siyaseti, toplumsal huzurun bozulmasının temel nedenleri arasındadır.

Referandumun ardından geçen bir yıl boyunca yaşanan siyasi, ekonomik ve toplumsal gelişmelerin kurulacak bir komisyonca TBMM'nin gündemine girmesi demokratik siyaset kurumunun önemini göstermesi açısından da ehemmiyet arz etmektedir. Bu görev, parlamentonun öncelikli yükümlülükleri arasında olmalıdır.